

Diskusija o Prednacrtu ustava FSRJ

Uloga svjesnih socijalističkih snaga

Prednacrt novog Ustava prvi puta načelno formulira društvenu ulogu svjesnih društveno-političkih snaga: Saveza komunista Socijalističkog saveza, Saveza sindikata i drugih organizacija. U Uvodnom dijelu Prednacrtu (Osnovna načela, V) kaže se između ostalog:

»Savez komunista Jugoslavije, pokrećući i organizator narodnooslobodilačke borbe i socijalističke revolucije, postao je nužnoči historijskog razvijatka organizirana rukovodeća snaga radničke klase i radnog naroda u izgradnji socijalizma i u razvijanju bratstva i jedinstva naroda i solidarnosti radnih ljudi. U uvjetima socijalističke demokracije i društvenog upravljanja. Savez komunista svojim usmjeravajućim idejnim i političkim radom osnovni je pokreć političke aktivnosti radi zaštite i daljnog razvijatka tekovina socijalističke revolucije i socijalističkih društvenih odnosa, a osobito radi jačanja socijalističkih društvene i demokratske svijesti ljudi.«

Očigledno je da je Savez komunista i prije imao takvu ulogu, nju nije bilo potrebno unositi u ustav, jer je ta uloga bila jedan od glavnih nosilaca cijelokupne revolucionarne državnosti diktature proletarijata. Danes je, međutim, stanje drugačije, jer su i drugačiji uvjeti. Zahvaljujući razvijatku društvenog samoupravljanja na svim područjima bitno su se izmjenili i oblici i metode kojima Savez komunista ostvaruje svoju rukovodeću ulogu i zbog toga je realno što je takva društvena funkcija Saveza komunista jasno izražena i u ustavnim načelima.

U spomenutom dijelu Prednacrtu govori se i o ulozi SSRN: »Stvoren u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji kao dobrovoljni demokratski savez građana, Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije je najširi politički oslonac i oblik samoupravljanja radnih ljudi.«

Utvrđujući tu samoupravljačku funkciju Socijalističkog saveza Prednacrt takođe precizira koja prava radni ljudi ostvaruju preko to svoje najšire tribine za demokratsku borbu mišljenja na socijalističkim pozicijama. U SSRN gradani pokreću i razmatraju privredna, društveno-politička, vanjskopolitička i druga pitanja, skladajući mišljenja i pronalaže rješenja kojima se pridonoši jačanju samoupravljanja, ostvarivanju prava i interesa čovjeka i građanina i unapredavanju socijalističkih i demokratskih odnosa. Uz pravo slobodnog iznošenja svojih stavova i mišljenja građani kroz Socijalistički savez ostvaruju i pravo kritike izbornih organa i organa uprave, kao i društvenu kontrolu nad radom organa, organizacija i pojedinaca koji obavljaju društvene funkcije. Posebno se ističe da pri tome treba osigurati javnost i odgovornost u njihovu radu.

Pokrećući političku inicijativu u svim oblastima života putem svoje najmasovnije organizacije gradani takođe osiguraju svoja biračka i druga prava i izborne aktivnosti. Jedna od najznačajnijih funkcija SSRN je borba za humanije odnose medju ljudima, za stvaranje i daljnje razvijanje socijalističkog moralja, za otklanjanje zaostalosti, birokratizma, zloupotreba, samovolje i drugih štetnih pojava u društvenom životu.

Zbog svega toga Ustav utvrđuje mjesto i ulogu Socijalističkog saveza, koji predstavlja i značajan faktor u formiranju društvene svijesti radi ujedinjavanja društva kao slobodne zajednice proizvodnja.

Unošenjem u Ustav načelnih postavki o ulozi svjesnih socijalističkih snaga, naglašava se njihova vodeća uloga i odgovornost za daljnji razvitak socijalističkog društva.

Nedavne pojave raznih deformacija i ekscesa u našem društvenom razvijatku na koje je ukazalo pismo Izvršnog komiteta CK SKJ i drug Tito u svom splitskom govoru između ostalog su prošle i u neshvaćanju uloge društveno-političkih organizacija. Mjestimično se, naime, tumačilo da samostalnost samoupravnih organa znači da je njihov rad nezavisan i od društveno-političkih snaga. Ustav, međutim, jasno formulira da su te organizacije i samoupravna tijela koja prožimaju čitav mehanizam društvenog samoupravljanja.

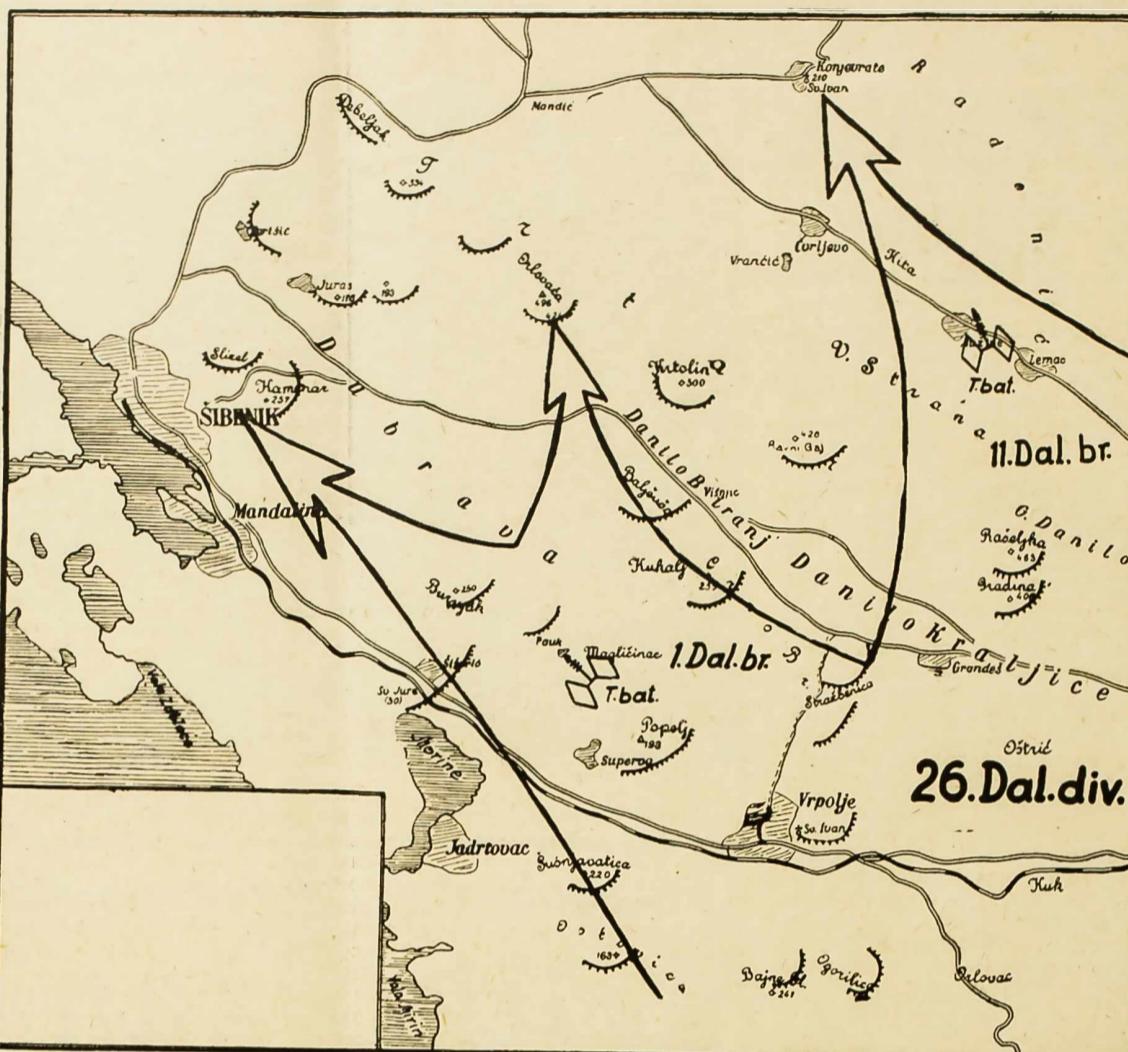
S druge strane je bilo pojava da su pojedini društveno-politički forumi tretirali organe samoupravljanja kao transmisije za prenošenje odluke, a ne kao živi mehanizam koji je pozvan da razmatra bitna pitanja i na osnovu toga donosi odluke. Uloga društveno-političkih snaga je baš u tome da snagom uvjeravanja utječe na to da te odluke budu i u interesu kolektiva i šire zajednice.

Primjeri iz prakse pokazuju da samostalnost samoupravnih organa bez najuze veze s društveno-političkim organizacijama vodi deformaciju i tih organa i društveno-političkog rada. Jer, u našem društву paralelno s procesom neprekidnog jačanja samoupravljanja jača i zajednička socijalistička svijest. A, Socijalistički savez je pozvan da ova ta procesa prati i da se angažira za njihovo unapredjenje.

Ustav osigurava povezivanje materijalnih, političkih, intelektualnih i drugih interesa čovjeka kao pojedinca i kao djela zajednice. No, pravno se ti interesi čovjeka ne bi mogli ostvariti bez uloge društveno-političkih faktora. Jer, oni su u sistemu samoupravljanja pozvani da osiguravaju te interese i da se bore za daljnju afirmaciju i proširenje tih funkcija čovjeku i građaninu. Zbog toga je novi Ustav morao jasno ukazati na ulogu društveno-političkih organizacija u sistemu samoupravljanja.

Prije osamnaest godina

Borba za oslobođenje Šibenika

Nakon oslobođenja Splita i jedinice u Šibeniku u Šibeniku u Trogiru neprijatelj se povukao u Šibenik, ali je pri tome ostavio zaštitne jedinice u Šibeniku, koji je bio dobro utvrđen, malazile su se sljedeće inječade snage, dva bataliona pješadije, jedna baterija topova, jedan divizion obalne artiljerije i manji dijelovi mornaričke pješadije i drugih specijalnosti. U širem Šibeniku gradu nalazio se i oko 500 pripadnika protutenskog topova, izbiti na cestu Šibenik – Drniš u Šibeniku Konjevratu i sjeverno u cilju onemogućavanja neprijateljske intervencije iz pravca Drniša i likvidiranja četničke jedinice u seoske milicije u Šibeniku; 3. brigada nalazit će se u rezervi u Šibeniku.

Za predstojeće operacije koje su imale za cilj oslobođenje Šibenika i Drniša i pripremanje potrebnih uvjeta za napad na Knin, komanda 26. divizije prikupila je do 28. listopada sve svoje snage u Šibeniku. Pored četiri brigade, divizija je imala korpusnu artiljeriju (jedan brdski divizion, jednu bateriju haubica i dve protutenske baterije) i tenkovsku polubrigadu.

U zapovijesti od 31. listopada 1944. godine komanda 26. divizije za napad na Šibenik predviđala je, između ostalog, da 1. brigada napada pravcem Vrpolje – Šibenik duž komunikacije sa zadatkom da likvidira neprijateljske osiguravajuće dijelove kod Vrpolje i da likvidira neprijateljske

da s jednom četom tenkova pođrati će napad 1. brigade, a jedna četa nastupat će pravcem Vrpolje – Danilo Kraljice – Dubrava; dvije brdske i jedna baterija haubica bit će postavljene u Šibeniku na Danila Birnja sa zadatkom potpomaganja napada 1. brigade i eventualnim potpomaganjem napada 12. brigade.

Borba za oslobođenje grada počela je 2. studenoga ujutro napadom 1. brigade na neprijateljsko osiguranje u Vrpolju. Neprijatelj je ubrzano razbijen, a njegovi ostaci su se povukli u pravac Šibenika. Brigada je nastavila gonjenje i toku dana je počela napad na neprijateljsku uporištu u samom gradu. 12. brigada izvještaj je bio potpuno razbijen i po dijelovima uništen. Iz ovog obruča uspijelo se izvući samo oko 200 neprijateljskih vojnika, koji su se korištice noć, u manjim grupicama i pojedinačno povukli prema Drnišu, dokle sve ostalo bilo zarobljeno ili uništeno. Tom prilikom zaplijenjen je sav materijal i naoružanje. Poslije toga jedinice 26. divizije nastavile su gonjenje neprijatelja u pravcu Knina i ujutro 4. studenoga oslobodile Drniš.

U ovim bombama neprijatelj je pretrpio velike gubitke, a naše jedinice su dobile velik ratni plijen.

Borbenost, hrabrost i umjetnost naših boraca i rukovodilaca u toku same borbe bili su za svaku povalu. Oduševljenje stanovnika našeg grada kojima su dočekali svoje oslobođenje bilo je neopisivo. Kad su jedinice 1. brigade pod bombardom ulazile Šibenik, narod je bez obzira na dječevanje neprijatelja i na prezajeci od mogućih žrtava, masovno izlazio na ulice da pozdravi svoje hrapre oslobođioce.

20-godišnjica formiranja dalmatinskih proleterskih brigada

Put Treće dalmatinske brigade

I Treća dalmatinska brigada zauzela je vidno mjesto u NOB Dalmacije. Ona je uspješno vodila niz teških bitaka od prvih dana svog formiranja pa do završetka rata. Treća dalmatinska istakla se već u prvoj svojoj akciji – u borbi protiv ustaša u Bišku, pa u borbi protiv Talijana kod Podstrane, u borbi protiv ustaša u Petrovu polju i na Želovu i protiv Talijana nad Kaštelima. Posebne zasluge ima III dalmatinska brigada iz borbi protiv četnika pcpa Đurića ciklo Knina konacem decembra 1942. i u januaru 1943. Zbog udaraca, kojih su partizani, a naročito ta brigada, nanijeli četnicima na spomenuto području, a s obzirom na njegovu vojničku značajnu, okupator i njegov vazal Draža Mihailović bili su prisiljeni da na području Knina upućuju četničku pojedica, prebacujući ih i iz Hercegovine, pa čak i iz Crne Gore k omima iz Ljuk i Bosanske Krajine, koja su već otprije bila na tom području.

Do 10. februara 1943. godine III dalmatinska brigada operirala je uglavnom na teritoriju Srednje Dalmacije. Zatim ona ulazi u sastav novoformirane 9. dalmatinske divizije i prebacuje se na područje Imotskog. U drugoj polovini februara i u prvoj polovini marta 1943. godine III dalmatinska vodi borbe na terenu Imotski-Vrgorac-Posušje-Siroki Brijeg, pa sve do Neretve, koju ona prelazi noću od 14. na 15. marta 1943. kao posljednja jedinica Glavne operativne grupe, kojom je neposredno rukovodio VŠ. Naročito teške borbe vodila je III dalmatinska brigada na Čvrsnici protiv četnika, koji su se pokušavali probiti u Jablanicu, čime bi ozbiljno ugrozili centralnu partizansku bolnicu.

Prelaskom preko Neretve III dalmatinska s IV u 9. dalmatinsku brigadom iz sastava 9. dalmatinske divizije i sa 7. banijskom divizijom preuzima nošenje ranjenika i teških bolesnika preko Prenja prekrivenog snijegom i ledom, pa preko Nevesinjskog polja. Goli i bos, s vrlo malo ili ništa hrane, podvrgnuti epidemiji tifusa, borci III dalmatinske, kao i ostalih jedinica, koje su učestvovali u tom zadatku, ispisali su najslavnije stranice svoje brigade. Predavši bolnicu drugovima u Glavatičevu III dalmatinska brigada u sklopu svoje 9. divizije učestvuje u

bombama protiv četnika po Veležu, a zatim se bori za Nevesinje – dva puta za njegovo oslobođenje i za obranu.

Zbog iscrpljenosti i gubitaka i 9. divizije i ostalih jedinica u IV ofenzivi, kao i zbog njihove popune, donio je VŠ odluku o rasformiranju 9. dalmatinske divizije, odnosno njene IV i V brigade. Te se jedinice rasformiraju 12. aprila 1943. u Kifinu selu. Pored I i II dalmatinske brigade, III dalmatinska brigada popunjava se borcima IV i V brigade. Nakon toga III dalmatinska brigada sa svojih pet bataljona odlazi prema Sandžaku u sastav I proleterske divizije. U petodnevnom manju preko Nevesinja-Kalinovnik-Brod-a na Drini-Zavojita-Piševljaču izbacujući tifus iz jedinice oko 300 boraca. Nakon toga najznačajnije su borbe, koje III brigada vodi pretežno protiv četnika u Lukovačkom Polju i s Boljanjicom na Čehotini.

Koncem aprila 1943. godine III dalmatinska brigada prelazi Taru, pa preko Durmitora i Pive odlazi na teren Sutjeske – na Vučevu. Uslijedi neprestanih i teških bitaka, koje vode partizanske jedinice u Petoj ofenzivi protiv nekoliko puta brojnih njemačko-talijanskih i ustaško-četničkih snaga, partizansku su jedinice raznijedene. Zbog popune pojedinim jedinicama 6. juna 1943. rasformirala se i III dalmatinska brigada u Lukovačkom Polju i s Boljanjicom na Čehotini.

Uoči kapitulacije Italije, na terenu Vrlike formira se ponovo od grupe udarnih bataljona III dalmatinska brigida. Neposredno poslije toga ponovo se formira i 9. dalmatinska divizija, koju čine I i III dalmatinska brigada, a po kapitulaciji Italije u njen sastav ulazi i IV splitska (zapravo IV novoosnovana dalmatinska) brigada.

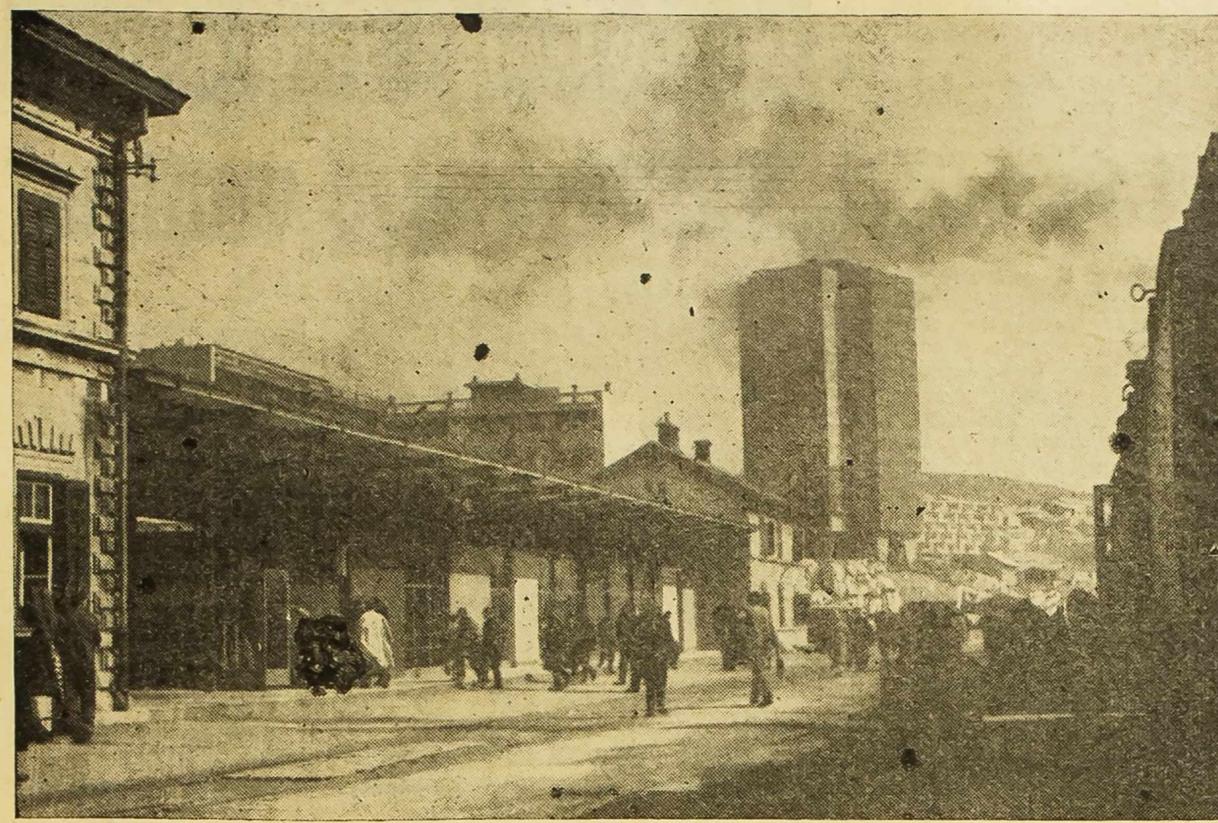
U sastavu 9. dalmatinske divizije III brigada se bori za obranu Splita septembra 1943. Zatim ona 1944. i 1945. god. u sklopu te divizije vodi po Dalmaciji i izvraća se bezbroj bitaka i goni neprijatelje sve do Trsta.

Za velike zasluge, što ih je stekla u NOB, drug Tito god. 1958., u povodu 15-godišnjice borbi na Sutjeski, odlukuje III dalmatinsku brigadu Ordenom narodnog heroja.

Drago Gizić: »Dalmacija 1942.«

Predaja Zastava komandantima bataljona I dalmatinske brigade na dan formiranja u selu Dobru 1942. godine

Šibenik: Željeznička stanica

Stambena izgradnja**Stanovi - koliko i za čiji džep**

Petogodišnjim planom je bilo da učine jer su fondovi raspodijedani prevideno da se u cijeloj zemlji lili svoja sredstva (dali kredite) za izgradnju pola milijuna stanova. Taj plan se ne ispunjava.

Razlozi? Pripe svega, gradi se gradnje koliko - toliko ubrzao, dosta spor. I pored toga što je, prije nekoliko mjeseci je iz sa- primjer, prošle godine podignuto preko 100.000 stanova, situacija se mnogo ne mijenja. U vanje tih vanrednih sredstava se 1951. godini bilo je bez stana nije mnogo osjetilo. Izgleda da 335.000 domaćinstava, a početkom su ih neke republike rasparče- ove godine njihov broj se više nego udvostručio - povećan je na preko 800.000.

Drugi razlog leži u tome što se u većini slučajeva grade stanovi iznad normativa, preskupi za prosječan džep našeg čovjeka. Zbog toga se za ogromna sredstva koja se ulazu dobija znatno manje stanova nego što se predviđa.

Treći razlog: prilikom donošenja novih propisa o stambenoj izgradnji predpostavljalo se da će njegove odredbe stimulirati gradane da ulažu sredstva za izgradnju stanova. Međutim, praksa je prešla u vječini slučajeva grade stanovi na većim kompleksima, uz maksimalno korišćenje mehaničke i materijala, za montažnu ili polumontazu izgradnju, biti brži i jeftiniji.

Kada je sugerirana takva orientacija računalo se da će izgradnja stanova na većim kompleksima, uz maksimalno korišćenje mehaničke i materijala, za montažnu ili polumontazu izgradnju, biti brži i jeftiniji.

Zbog skupa stambene izgradnje fondova za stambenu izgradnju u komunama o tome uopće nije vođilo računa. Čak i gradanji koji imaju svojih para ne mogu ništa

oni pristaju, useljavaju se i onda se stanom trguju: zadovoljavaju se jednom sobom ili kuhinjom, a ostale prostorije iznajmljuju. U stvari, primumeni su da to čine.

Prije nedjelju dana u Saveznom izvršnom vijeću održano je jedno savjetovanje na kom je bilo riječi o svemu tome i o mjerama koje bi valjalo poduzeti.

Pored ostalog, izraženo je mišljenje da bi narodni odbori moralni bolje da gazuju društvenim sredstvima namijenjenim za stambenu izgradnju i da obavezuju donose normative o stanovima koje treba podizati.

Ali, postavljeno je pitanje, kakve garancije postoje da će oni to i činiti. Nije li bolje da se to regulira, odnosno obezbijedi, bar u izvjesnoj mjeri, saveznim ili republičkim propisima ili odlukama. Čuo se, također, i prijedlog da bi trebalo zavesti i kontrolu cijena stanova u slobodnoj prodaji. Pogotovo, što izgradnja stanova za tržiste nije sredstvo za basnoslovne zarade, već način da se stanovi podižu brže i jeftinije.

R. L.

Društvena kronika**„Slobodna pogodba“ za privatne zanatlje**

Veoma je raširena praksa da se danas, ako ustreblju zanatske usluge, obraćamo raznim zanatljima koji nemaju protokolirane firme za redovno obavljanje zanata, koji to, dakle, rade „dilje“, po slobodnoj pogodbi, i u nekom slobodnom vremenu, za slučaj da su u radnom odnosu. Činimo to iz više razloga. Računamo, na primjer, da ćemo tako jeftinije proći, da će nam posao biti završen prije no što bi to možda uradila neka protokolirana radnja ili servis.

Ali, da li su takvi naši postupci ispravni. To jest, da li takva naša računanja uvijek ispadaju dobro? I što da učinimo ako se razočaramo, ako ne budemo zadovoljni ili ako, jednostavno rečeno, ispadnemo prevareni?

Svakako, pitanja najprije navedena, nisu izmišljena. Njih naprotiv veoma oštro postavlja praksa s kojom se svakodnevno susrećemo i čije smo ne tako rijetke žrtve. Moramo reći i otvoreno priznati, svojom vlastitom naivnošću, brzopletošću i nerazmišljanjem. Jer, stupajući u takozvanu slobodnu pogodbu, radi neke usluge s ovom vrstom zanatlijem, nikako nismo sigurni da ćemo moći da dobijemo eventualno obećenje za loše uredene ili neopravljenu stvar, onako kako je trebalo da bude, besprekorno u svakom pogledu. Tu nema firme koja nam svojim imenom, renomeom i pečatom garantira tako šta. Tu nema ugovora kojim se tačno precizira sve, pa i raspravljanje mogućeg spora sve do suda. Ništa takvog zanatliju ne obavezuje da mora voditi računa o dobrom kvalitetu posla i na eventualnu odgovornost osim njegove savjeti, poštenja i morale, u što naravno uvijek, na žalost, ne možemo biti sasvim sigurni. I desi nam se da nemamo baš ništa u ruci, nikakva dokumenta, kojim bismo mogli u slučaju nevolje da se poslužimo. Mi se naprosto ovim i ovakvim svojim postupcima izlažemo opasnostima koje mogu skupo da nas stanu. Potom, mi kao građani sa stanovišta zakonitosti ne postupamo ispravno. Mi, naime, tako potpomažemo nekontrolirano i divlje razvijanje poslova i nekontrolirane zarade koje bi morale biti opore-

zovane. Isto tako, mi na ovaj način pružamo mogućnost izvjesnim „snalažljivim“ ljudima, po nekad sumnjičivim kvalifikacijama, da dajući sumnju ili pak loš kvalitet rada, neopravljano i na štetu našeg džepa zaraduju. Zar nema slučajeva gdje su neki „majstori“ ove vrste jednostavno pokvarili, upropastili stvar i onda se moralno iznova? Najzad, kompromitiraju se dobre zanatlje, dobri majstori, te gubimo povjerenje u sve njih. To onda dovodi do teških, negativnih posljedica, protiv čega bi se prije svega moralni da bore sami majstori, zanatlje, preko svojih udruženja, komora i tako dalje. A bilo bi potrebno da i naše društveno-političke organizacije pogledaju ovu problematiku i da se ozbiljno njojne pozabave. Unaprednjem servisa stambenih zajednica možda bismo najviše postigli, jer ih već imamo dobrih i sa solidnim renomeom, takvih zapravo čijim smo kvalitetom — i usluga i cijena zadovoljni. Međutim, one servise koji ne ispunjavaju svoju pravu namjenu, s kojima građani nisu zadovoljni, valja ukidati i ne dozvoliti im da postoje samo radi sebe, a na našu opću štetu.

Najzad, bilo bi korisno i nužno, radi osiguranja samih građana, zavesti i neku efikasnu kontrolu od nadležnih organa vlasti. Tada nećemo dolaziti u situaciju da nam se objašnjava, kada stavljamo primjedbe i kad usluga očigledno nije dobra, da je za kvalitet posla kriv loš kvalitet materijala, što tvrdi oni majstori koji hoće na brzinu i na nesolidan način da zarađuju. Nikada takvih nisu kriji, uvijek je „kriv“ materijal. Mi često plaćamo i ovakve drskosti, jer bismo ponekad platili i veoma mnogo samo da ovakve „majstore“ više ne vidimo u svome domu. Međutim, da ne bude tako, zaista je potrebno da se ne upuštamo u sumnjive aranžmane i pogodbe s ljudima koji nisu u stanju da nam pruže unaprijed garancije o svome poslu i koji ne dolaze iz protokoliranih radnji, servisa ili poduzeća, čije će nam firme garantirati solidnost posla i cijena.

M. T.

Knin**Upoznavanje građana s Prednacrtom novog ustava**

U Kninu i na čitavom području općine uspješno se odvija dobro pripremljena upoznavanja građana s Prednacrtom novog ustava. U tom pogledu organizacije Socijalističkog saveza razvile su veliku političku aktivnost. U koordinaciji s Općinskim odborom SSRN i Sindikalno vijeće u Kninu razvilo je sličnu aktivnost, jer se prema utvrđenom planu radni ljudi na skupovima sindikalnih područnica također upoznavaju s bitnim karakteristikama novog Ustava.

Građani i članovi radnih organizacija pokazuju veliki interes za upoznavanje materije Ustava koji je dat na javnu diskusiju. To potvrđuje izvanredno veliki odaziv, kao i brojna pitanja koja se postavljaju nakon izlaganja predavača.

Na objašnjuvanju Prednacrtu ustava angažirano je preko 60 društveno-političkih radnika, među kojima se nalazi i 20 ekono-

mista i pravnika i drugih članova političkih aktiva Općinskog komiteta SK i Općinskog odbora SSRN.

Građani i članovi radnih organizacija pokazuju veliki interes za upoznavanje materije Ustava koji je dat na javnu diskusiju. To potvrđuje izvanredno veliki odaziv, kao i brojna pitanja koja se postavljaju nakon izlaganja predavača.

U nedjelju 28. oktobra održani su skupovi organizacija Socijalističkog saveza u Kijevu, Čivljanićima, Vrbniku, Orljeu, Markovcu i Radljevcu na kojima su građani upoznati s Prednacrtom novog ustava. (m)

ZAPAŽENO PREDAVANJE

U organizaciji Doma JNA u Kninu, pred velikim brojem slušalaca, Dragutin Đurđev, opunoćeni ministar u Državnom sekretarijatu za inostrane poslove, održao je predavanje o aktualnim međunarodnim zbivanjima, povezujući to sa djelovanjem Organizacije ujedinjenih nacija koja je u dosadašnjim slučajevima odigrala veliku ulogu pri rješavanju međunarodnih sporova. (m)

POŽAR U STAMBENOJ ZGRADI

U noći između subote na nedjelju izbio je požar u kući Koste Mirkovića u Kninskom Polju. Požar je nastao na taj način što je neka greda u blizini dimnjaka počela goriti i prenosi vatru u jednu od unutrašnjih prostorija te stambene zgrade. Vatrogasci iz Knina brzo su izašli na mjesto požara i uspješno intervenirali. (m)

POŽAR U STAROJ JAMI RUDNIKA U SIVERIĆU

Rano ujutro u nedjelju izbio je požar u oknu Stara jama Rudnika mrkog ugljena u Siveriću. Do požara je došlo uslijed dotrajalih električnih instalacija, a prošao je bez većih materijalnih posljedica. Požar je na vrijeme lokaliziran, dva su rudara pretresjela manje, a jedan teže opekovalice. Tepljuh se budi. Iako dolazi zima, dan postaje dulji i ne svršava prvim sutonom. Radni dan traje kasno u noć, a žarulja u A onda je sve zamrlo i mrtvilo čitaonica gasi se posljednja u selu, izvan životne opasnosti. (c)

Omladina u Tepljuhu opet je aktivna

Nekada su tepljuški omladinci spadali među najaktivnije u cijeloj drniškoj općini. Njihov je »Partizan« bio vrlo aktiv i otkupljao u svoje redove svu seosku i mušku i žensku omladinu. Nastupali su na svakom općinskom sletu, bilo ih je na gimnastičkim nastupima i republičkim razmjerama, a njih jedna kulturna priredba u mjestu nije se mogla zamisliti bez njihovog učešća. Dilektantska družina davala je komade iznad projekta koji se traži od seoskih ematera. Nekada bi se održala utakmica.

Pored ostalog, izraženo je mišljenje da bi narodni odbori moralni bolje da gazuju društvenim sredstvima namijenjenim za stambenu izgradnju i da obavezuju donose normative o stanovima koje treba podizati.

A što je sa stanovima za tržiste?

Kada je sugerirana takva orientacija računalo se da će izgradnja stanova na većim kompleksima, uz maksimalno korišćenje mehaničke i materijala, za montažnu ili polumontazu izgradnju, biti brži i jeftiniji.

Prije nedjelju dana u Saveznom izvršnom vijeću održano je jedno savjetovanje na kom je bilo riječi o svemu tome i o mjerama koje bi valjalo poduzeti.

Pored ostalog, izraženo je mišljenje da bi narodni odbori moralni bolje da gazuju društvenim sredstvima namijenjenim za stambenu izgradnju i da obavezuju donose normative o stanovima koje treba podizati.

Ali, postavljeno je pitanje, kakve garancije postoje da će oni to i činiti. Nije li bolje da se to regulira, odnosno obezbijedi, bar u izvjesnoj mjeri, saveznim ili republičkim propisima ili odlukama. Čuo se, također, i prijedlog da bi trebalo zavesti i kontrolu cijena stanova u slobodnoj prodaji. Pogotovo, što izgradnja stanova za tržiste nije sredstvo za basnoslovne zarade, već način da se stanovi podižu brže i jeftinije.

Ali, postavljeno je pitanje, kakve garancije postoje da će oni to i činiti. Nije li bolje da se to regulira, odnosno obezbijedi, bar u izvjesnoj mjeri, saveznim ili republičkim propisima ili odlukama. Čuo se, također, i prijedlog da bi trebalo zavesti i kontrolu cijena stanova u slobodnoj prodaji. Pogotovo, što izgradnja stanova za tržiste nije sredstvo za basnoslovne zarade, već način da se stanovi podižu brže i jeftinije.

Zbog uogleda, ali i u svrhu razmatranja, u ovom slučaju ne može u potpunosti odgovoriti svome zadatku. Istina, ovo je načelno pitanje i ono dolazi do izražaja negdje u manjoj a negdje u većoj mjeri u pogledu nužnosti postojanja oba faktora. No, u svakom slučaju za rukovodeća mjesto i na radna mjesto koja imaju masovni kontakt sa strankama potreban je također i drugi uslov. Pri tome ne treba gubiti izvida na ugovoru o usluzbenici da je razvoj uprave i poslovanje na poslu koji im je povjeren.

S druge strane, činjenica je da se jedan broj sposobnih kadrova,

još i sada, nerado zapošljava u javnoj upravi uopće, a pogotovo u

javnim usluzbenim poslovnim područjima.

Zbog uogleda, ali i u svrhu razmatranja, u ovom slučaju ne može u potpunosti odgovoriti svome zadatku. Istina, ovo je načelno pitanje i ono dolazi do izražaja negdje u manjoj a negdje u većoj mjeri u pogledu nužnosti postojanja oba faktora. No, u svakom slučaju za rukovodeća mjesto i na radna mjesto koja imaju masovni kontakt sa strankama potreban je također i drugi uslov. Pri tome ne treba gubiti izvida na ugovoru o usluzbenici da je razvoj uprave i poslovanje na poslu koji im je povjeren.

S druge strane, činjenica je da se jedan broj sposobnih kadrova,

još i sada, nerado zapošljava u javnoj upravi uopće, a pogotovo u

javnim usluzbenim poslovnim područjima.

Izvjesno je da pitanju izbora, sposobljavanju i usavršavanju kadrova javne uprave treba posvetiti mnogo veću pažnju i u tom cilju pronaći što pogodnije forme kako bi etika službenika i javne uprave bila na još većoj visini. P. R.

referenta, pa čak i zvanje savjetnika. Svakako da ima pojedinača koji su izvanredno sposobni i bez odgovarajućih kvalifikacija, ali u svakom slučaju takvih nema mnogo. Za solidnog službenika, što zahtijeva današnji stepen razvijanja našeg društva nužni su školska spremi, praksa u radu i stalno usavršavanje. Jedan broj službenika javne uprave ima sve formalne uslove — završenu višu ili visoku školu i praksu u radu, ali također ne odgovara službeniku kakovak se traži. Ovdje su u pitanju stariji službenici koji se nisu učinili dovoljno upoznati sa novim zakonodavstvom, odnosno naš društveno-politički sistem, pa su već postali konzervativni, a i oni mladi koji nisu u dovoljnoj mjeri posvetili pažnju licenčnom ospozljivanju i usavršavanju na poslu koji im je povjeren.

S druge strane, činjenica je da se jedan broj sposobnih kadrova,

još i sada, nerado zapošljava u javnoj upravi uopće, a pogotovo u

javnim usluzbenim poslovnim područjima.

Od sposobnosti službenika javne uprave u velikoj mjeri zavisi i broj zaposlenih lica. Sto je stručnost službenika nja to se više povećava potreba za brojem zaposlenih i obratno. Pored toga stručni službenici rade kvalitetnije, što je također važno u odnosu na autoritet uprave.

Stanje kadrova naše javne uprave uopće još ne zadovoljava,

pogotovo u organizima uprave načelnih odbora i ustanovama u komuni. Jednom broju službenika priznati je po raznim osnov

Pred premijeru „Pustolova pred vratima“

POETSKA AFIRMACIJA SVAKODNEVNE LJUBAVI I TRAGIKE

Razgovor s redateljem beogradskog Narodnog pozorišta Miljenkom Misailovićem u čijoj se režiji izvodj slijedeća premjera u Narodnom kazalištu.

Postavljanje svakog djela na repertoar pretpostavlja njegovu suvremenost. Sto bi to bilo suvremeno u „Pustolovu pred vratima“?

— Po mome mišljenju sve je u njemu savremeno —

Da li biste to konkretnije objasnili?

— Pa, eto — problem ljubavi je uvek i u konkretnim i savremenim — Još kad netko sticajem okolnosti traga za ljubavlju koja je izvan svih granica ljudskog voleđenja onda možemo zamisliti koliko se čovek kroz takvo tražanje mora da otkrije. A nije li jedan od najsavremenijih problema: otkrivanje čoveka?

Ne čini li vam se da se redatelj postavlja pred vrlo težak zadatak režirajući „Pustolova“, imajući u vidu da je njegovu prazvedbu 1926. režirao Gavella, a inscenirao Ljubo Babić, i da se poslije njega rijetko tko usudio postaviti djelo na scenu?

— Znam da je režija „Pustolova“ težak zadatak, ali da je to još teži zadatak, znam tek sad na kraju.

I vjerovatno ga više nikad ne biste režirali?

— Bih, zašto da ne. Samo u novoj sezoni, razume se.

Svakako da je i meni i vama žao što je prazvedba „Pustolova“ u Gavellinoj režiji pala otrplike u vreme kad sam se ja učio govoriti, a vi se još možda niste ni rodili, zar ne? Inače, nisam video nijedno scensko izvođenje „Pustolova“, zato što se on, na žalost, pose ra veoma retko izvođio na našim scenama. Rečao bih da je i to jedan tužan repertoarski podatak. Doduše, snimljen je film, ali bi bilo bolje da nije —

Za koga bi bilo bolje?

— Bilo bi bolje i za Begovića i za „Pustolova“ i za publiku, i za redatelja Šimatovića.

Neki smatraju da je „Pustolov“ pomodna tvorevina svog vremena i da je pod jakim utjecajem Pirandella. Nije li on možda nešto da leko više?

— »Pustolov« je po veštini komponovanja na nivou Pirandelovske bravuroznosti, ali je sve to u službi bremenitog sadržaja koji je uzbljivač potvrda akcije i života. Zar nije čudesno doživeti sve ono što je doživela Agneza i pri svem tom nikad ne

izustiti »ne mogu više« — Zato je »Pustolov« ne samo naš, nego i opštelijski. Mislim da se ovo ne mora dokazivati.

Ali ako nekome ipak trebaju dokazi?

— Onda neka dode na predstavu. I sami znate da je predstava uvek najpotpunije oživljavanje svih vrednosti u tekstu, i onih koje se pri čitanju ne moraju ili ne mogu uočiti.

Vi rekoste da je »Pustolov« snažna afirmacija života?

— Da, jer i u poslednjem sa mrtnom grču javlja se nešto što je jače i od smrti: to je želja — Iznoseći želje jedne bolesne devojke (Agneze) pisac nam otkriva kako sudbina njene želje za neograničenom ljubavlju postaje njenja lična sudbina, utolikoj potresnija i istinitija ukoliko se javlja u trenutku kad je nemoguće lagati: na samrti. Prema tome nije u pitanju samo ljubav, nego i izvesna životna filozofija.

U kolikoj mjeri je Šimatovićev film »Pustolov pred vratima« ostao dosljedan Begovićevom djelu?

— Šimatović na žalost, nije u svoj film umeo sav tekst iz »Pustolova«, iako bi mu bio dobrodošao. On je tekst »Pustolova« suviše skraćivao, samouvereno

dopisivao, prebacivao tekst jednog lica na drugo, jednu scenu s pravog mesta bacao na drugo mesto i tako dalje — Razume se da pri tome nije mogao ostvariti Begovićevu konceptiju dela, ali bi se moglo opravdati da je Šimatović uspeo da ostvari makar i neku svoju konceptiju, koja bi u publici bila jasna i razgovorna.

Jeste li u toku rada na »Pustolovu« imali želju ili mogućnosti da napravite neki eksperimentalni užlet?

— Na žalost, imao sam više želju nego mogućnosti da eksperimentim, iako će se u predstavi, radam se, videti i neki, kako rečete, eksperimentalni užleti. A zar i samo stavljanje »Pustolova« na repertoar nije izvestan eksperiment? I zar poštovanje Begovićeva zahteva da ulogu Smrti u deset različitih varijacija mora igrati samo jedan glumac — nije također eksperiment? Priznajem da se u sve može da upusti samo onaj teatar koji ima dovoljan nivo stvaralačke snage —

Ali i redatelja, svakako.

— mi —

kazališna premijera

„Pustolov pred vratima“

Ansambel šibenskog teatra dat će iduće subote, 3. studenoga, treću premijernu predstavu iz ovogodišnjeg repertoara. Tog dana prikazat će se tragikomedija u 9 slika »Pustolov pred vratima«, jednog od najznačajnijih hrvatskih dramskih pisaca Milana Begovića. Scensku postavku ovog interesantnog djela ima eminentni beogradski redatelj Milenko Misailović, a scenski okvir predstave dat će Miše Račić. Kostimi za ovu predstavu izrađeni su po idejnim skicama Jasne Novak - Subić.

Zanimljivu ali kompleksnu materiju što ju Begović tretira u svom djelu nastojat će gledaocima prenijeti: Jelica Jovanović, Ante Balin, Ivana Kuthy, Albert Drutter, Krešimir Zorić, Bora Glazer, Ilonka Dognar, Mirjana Nikolić, Mira Reiner-Balin, Marko Stanić, Josip Vikario i Veska Marićić.

Popratnu muziku izabrao je Milenko Misailović.

Gostovanje danskog umjetnika

Danski umjetnik Mogens Ellegaard održao je uspješni koncert na akordeonu (harmonici). Majstorski izvedeci transkribirana djela Haendela, Bacha, Paganini, Iberta, kao i za akordeon pišana originalna djela Hermanna, Crestona, Stilli i Schmidta, umjetnik je pokazao punu zrelost za interpretaciju kompozicija potpuno serioznog karaktera.

Iako se danas akordeonu na području čudobne muzike ne počlanja velika pažnja, ovaj je koncert pokazao da akordeon može, kao i bilo koji drugi »klasični« instrument, u rukama velikog umjetnika pružiti doživljaj umjetničke prirode.

Bachov »Preludij i Fuga C-mol, br. 2« i »Toccata i Fuga D-mol« impresionirali su nas svojom zvučnošću i jasno izraženim temama koje su izazivale duboku osjećajnost obavijenu bolnim lirizmom i stvarale, poput orgulje, osjećanje monumentalnosti.

Ostale kompozicije, izuzev Crestonovog Prelude Danee op. 69 i Schmidtovog »Toccate op. 23« koje su izvedene brilljantnom tehnikom i prefinjenim smislim za dinamičko interpretiranje (što posebno ovaj instrument omogu-

čava), nisu stvorile onakav ugao, da pružilo nam je u pojedinim kompozicijama umjetnički doživljaj jednog klasičnog koncerta.

Iako na razini muzičkog kuri-

zeta, koncert Mogens Ellegaarda pružilo nam je u pojedinim kompozicijama umjetnički doživljaj jednog klasičnog koncerta.

S. V.

film

Ljeto je krivo za sve

DOMAĆI FILM. REŽIJA:
PURIŠA ĐORĐEVIĆ

Cisto nebo

SOVJETSKI FILM. REŽIJA:
GRIGORIJ ČUHRAJ

Grigorij Čuhraj je po svemu jedan od najljepših predstavnika novih stvremenja u sovjetskoj kinematografiji, koja su karakterizirana raskidanjem s kriturom dogmatizmom, šabloniziranjem i sematiziranjem likovima i neknjičkim konformizmom. Njegov film »Četvrtdeset prvi« nas je prije nekoliko godina upozorio na postojanje takvih stvremenja, »Balada o vojniku« potvrdila njegove kvalitete, a u ovom posljednjem po prvi put se na filmskom platnu ističe problem rehabilitacije onih koje je grubost i nečovječnost staljinističke ere nepravedno lišila položaja i časti. Fjorn poetičnošću, na koju smo kod Čuhraja već navikli, kroz priču o velikoj ljubavi između mlade Saše i pilota Astahova, Čuhraj meditira o prijatu čovjeku nad njejom. Kad je sa topljenjem leda simbolički označava dolazak nove ere, koja će i »slučaj« Astahova drukčije tretirati i napokon ga i rehabilitirati.

Osvetnik Kjor-Ogli

SOVJETSKI FILM. REŽIJA:
HUSEIN SEID-ZADE

Možemo biti koliko god hoćemo blagonakloni, prema ovom djelu jedne očito početničke kinematografije, možemo shvaćati zašto je ono tako i znati da drukčije, odnosno bolje, nije ni moglo da bude, možemo i prepostavljati da za lakačne prilike i potrebe kraja u kojem je nastalo ima izvjesnog značaja, ali smatramo da ga zaista nije bilo potrebno servirati našoj publici. Ona je već davno prevazišla ovakvo filmsko tepanje, ne podnosi ga, tako ga, nažalost još uviđek načini, ni u djelima domaće kinematografije, navikla se na određene norme savremenog filmskog izraza i čemu ih remetiti preživljenjem. Jer ovaj film azerbejdžanske produkcije, snimljen negdje na obroncima Kavkaza, usprkos cijemaskopu i koloru, po svom stilu i načinu izražavanja, prvenstveno po režiji i glumi, sasvim je za starjeo, a sadržajno i previše iskonstruiran, a da bi bilo uverljivij.

— b —

Ne diraj u sreću

DOMAĆI FILM. REŽIJA:
MILO ĐUKANOVIC

Ovo je već nešto bolje, iako se ne bi moglo reći da je zgodna ideja diskorištena do kraja kako treba. Vizija jedne budućnosti, koju sanja čovjek kojeg muče stambene i vjerske, u kojoj će biti toliko stanova da će se ljudi zasebiti sustanarstva i opirati zasebnim stanovnjima, prikazana je u jednom obrnutom odnosu od stvarnosti, tako da su sve muke savremenog sustanarstva prikazane kao blagodat, a ono za čim teže svi sustanari, tj. zasebni stan, kao najveće zlo koje čovjeka može snati. Iz ovakvog načapog tremanja jasna je mogućnost niza komičnih situacija. Autori filma su nastojali da ih izvuču što više i, moramo priznati, mnoge su pričljivo duhovite i u stanju da nas nasmiju, samo kad smo očekivali jednu ipak snažniju kulminaciju, jedan jači zaspjet, sve se naglo prekida, ne spremno se vraćamo u stvarnost i imamo na kraju osjećaj da je dobro, ali da je ipak moglo biti i bolje.

— b —

Narodno sveučilište

Novi vidovi rada s omladinom

U radu s omladinom naročito od 1956. godine angažirala se narodna sveučilišta. Otada pa našavamo, u okviru narodnih sveučilišta razvio se čitav niz različitih aktivnosti. Rezultat svega toga jeste činjenica da danas u Hrvatskoj djeluje više od 150 tribina mladih, oko osamdeset omladinskih političkih škola i bezbrojne sekcije i klubovi. U najnovije vrijeme pokazala se kao nužna potreba da se jednoj takvoj raznolikoj i vrlo bogatoj aktivnosti pri narodnim sveučilištima izvrši neka sistematizacija, pa se zato pojavila tendencija da se svi vidovi rada i aktivnosti pri narodnim sveučilištima kojih su posvećeni mladim stope u jednu cjelinu. Praksa je pri nekoliko narodnih sveučilištima pokazala da je najsretniji i najprikladniji način slijedjanja u

okviru neke vrste centra za idejno obrazovanje omladine. Sada u Hrvatskoj djeluje više od petnaest takvih centara.

Centri za idejno obrazovanje omladine samostalna su radna jedinica u okviru narodnih sveučilišta. Zadatak svakog pojedinačnog centra jeste idejno obrazovanje omladine, tj. slijedjanje i koordiniranje svih poslova i akcija idejnog obrazovanja mladih na određenom području. Centar također mora podsticati razvitak oblike kojii mogu zadovoljni interes omladine.

S obzirom na činjenicu da je na području komuna manje-više život mladih prilično ujednačen i da oni na jednoj komuni imaju i slične probleme i interese, uloga općinskih centara za idejno obrazovanje omladine neobično je

i važna i složena. Centri, ako žele zadovoliti sve zahtjeve, moraju oko sebe okupiti najpoznatije stručnjake društveno - političke radnike, jer od njihovog utjecanja i aktivnosti zavisi kvalitet akcija koje organiziraju centri.

U organizacionom smislu centri se postavljaju onako kako bi najlakše mogli u najširem smislu razviti najprikladnije forme rada. Najveći dio centara danas razvija aktivnost na sljedećim područjima:

— društveno - ekonomsko i ideološko obrazovanje omladine i osposobljavanje rukovodećeg kadra,

— kulturno - estetsko obrazovanje i zavavne djelatnosti,

— dopunske općesnovno obrazovanje, ali samo tako u mjestu nema institucije koja bi preuzeila ovaj posao.

Centri najčešće razvijaju ove vidove djelatnosti:

— omladinske političke škole,

— marksističke grupe

— Organizacija seminara

— Studentska tribina

— Katedra za moralne i estetske probleme omladine

— Pionirska tribina.

Izvan Centra, pri Narodnom sveučilištu, ostaju za sada samo Politička tribina za grad i selo i Tribina aktualnih tema. Za rad Centra već su odobrane materijalna sredstva i pronađene prikladne prostorije. Također je izabrana savjet od 7 članova koji će rukovoditi radom Centra. Centar počinje rad 15. novembra.

S obzirom da već postoji Centar za kulturno-umjetničko obrazovanje omladine suvišno bi bilo mišljenje da će dolaziti do kolidiranja između dvaju postojećih centara. U stvari Centar za idejno obrazovanje omladine bio bi na neki način priprema za stupanje mladog čovjeka u rad Centra za kulturno - umjetničko obrazovanje.

Sadržaj svoga rada centri kao što je i normalno planiraju prema programu općinskih komiteta Narodne omladine. Centrima rukovode savjeti koje biraju komitet Narodne omladine i odbor narodnog sveučilišta. Sredstva za rad centara osiguravaju narodna sveučilišta i komiteti Narodne omladine.

Centri također mogu biti i sastavni dio omladinskog komiteta Narodne omladine.

Centri također mogu biti i sastavni dio omladinskog komiteta Narodne omladine.

Centri također mogu biti i sastavni dio omladinskog komiteta Narodne omladine.

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILISTA

Srijeda, 31. X — DALJNA A-FIRMACIJA SOCIJALISTIČKOG HUMANIZMA KROZ USTAV. Predavač: potpukovnik Milan Miladinović.

Srijeda, 7. XI — INTEGRACIONA KRETANJA U SVIJETU. Predavač: Pero Maravić, sekretar Grupe za međunarodna pitanja Glavnog odbora SSRN Hrvatske.

Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

NARODNO KAZALIŠTE

2. XI — Svečana akademija u povodu proslave 20-godišnjice osnivanja dalmatinskih brigada. Početak u 20 sati.

3. XI — M. Begović: PUSTOLOV PRED VRATIMA — premjera. Početak u 20 sati.

4. XI — B. Copic: VUK BUBALO — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premjera sovjetskog filma u boji — KAMENI CVI-JET — (do 2. XI)

Premijera domaćeg filma — SIBIRSKA LEDY MAGBETH — (3.-5. XI)

Premijera sovjetskog filma — OPERACIJA MIRAZ — (6. do 7. XI)

»20 APRILA«: premjera zapadnonjemačkog filma — DOK NAS NOVAC NE RASTAVI — (do 1. XI)

Premijera poljskog filma — MAJKA IVANA ANDEOSKA — (2.-3. XI)

Premijera talijanskog filma — MINA U RITMU — (4.-7. XI)

CENTAR ZA IDEOLOŠKO OBRAZOVANJE OMLADINE

TRIBINA MLADIH — Četvrtak, 1. XI — Suvremenost Begovića. »Pustolov pred vratima« uz izvođenje fragmenta iz djela. Predavač: Mileko Misailović, režiser. Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

Utorak, 6. XI — Predavanje »NEKI PROBLEMI SUVREMENE OMLADINE«.

Predavač: prof. Mirko Urošević. Prostorije: Društvenog doma. Početak u 19 sati.

DEZURNE LJEKARNE

Do 2. XI — I narodna — Ulica Božidarice Petranovića.

Od 3.-9. XI — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Daniela, dr Tomislava i Olgice Petković; Vinko, Franje i Marije Vuđrag; Milkia, Jose i Ante Furčić; Nedja, Stjepana i Vukosave Lalić; Ljiljana, Sime i Stjepan Čogelja; Vjerica, Jere i Marije Čimljić; Valentin, Josipa i Sime Živković; Kazimir, Jose i Danice Skorić; Ivanika, Paske i Stane Matić i Jere, Ivana i Ružarije Bakotić.

VJENČANI

Juras Stipe, mehaničar — Čičmir-Vestić, Zora, službenik; Aleksić Duje, radnik — Grgas-Svirac Rosa, radnica i Bodul Benito, pomerac — Stanislav Antica, službenik.

UMRLI

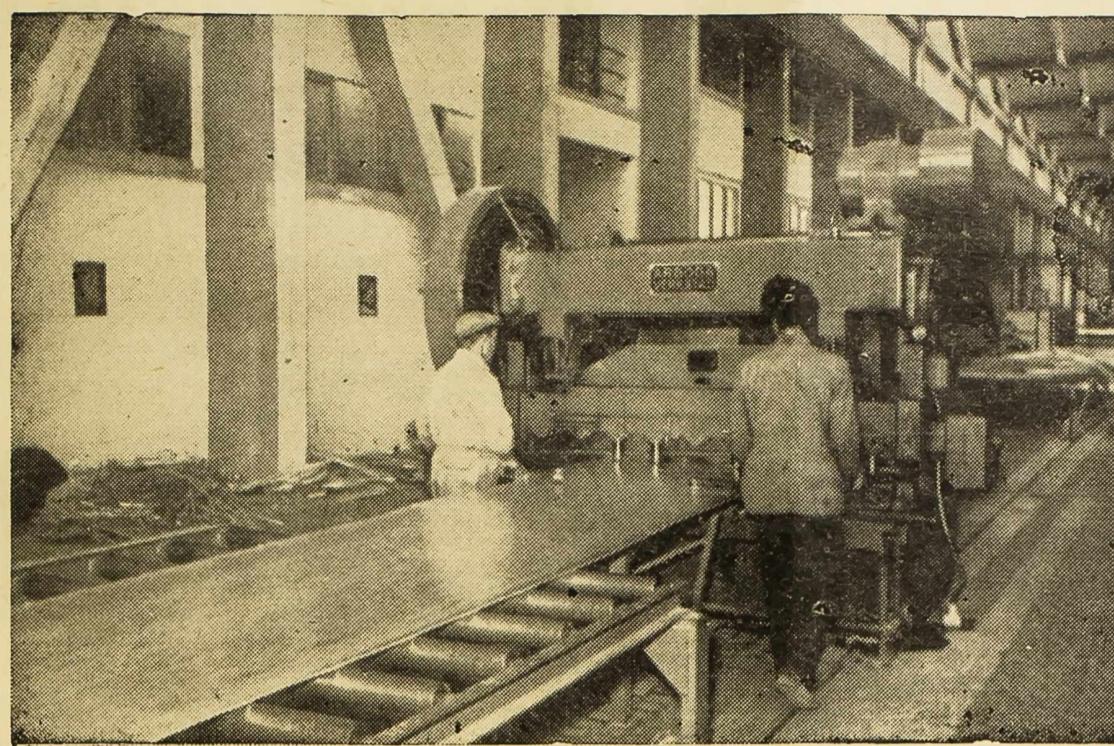
Dulkić Pera, stara 74 godina; Bavađaž Bojana, Markova, stara 6 mjeseci; Šišić Ivo pok. Jose, star 49 godina i Marić Ivanka Paškina, stara 28 dana.

OBAVIJEŠT

Učiteljska škola u Šibeniku održat će stručni ispit za zvanje učitelj u vremenu od 22. do 25. XI 1962. godine.

Oni učitelji koji kane polagati stručni ispit dužni su priložiti molbu i sve potrebne dokumente najdalje do 10. XI.

UPRAVA

IZ TLM »Boris Kidrič«

Iz Zavoda za zapošljavanje radnika

Zašto se ne poštuju propisi?

Priličan broj privrednih organizacija na našem području često dolaze u sukob sa Zavodom za zapošljavanje radnika. Da budemo određeni. Neka poduzeća koja se za radnu snagu obraćaju Zavodu u stvari ne poštuju postojeće propise o zapošljavanju u

kojima se izričito navodi da pravemstveno treba zaposlitи ona lica koja od Zavoda primaju novčanu naknadu i imaju duži radni staž.

Evo kako u praksi izgleda nepoštovanje propisa o zapošljavanju radnika. Šibensko poduzeće »Mesopromet« prijavilo je nedavno Zavodu da mu je upražnjeno radno mjesto čuvara stoke. Međutim, prije negoli je prijava stigla u Zavod za zapošljavanje radnika traženo je za to mjesto lice koje još nikako nije bilo u radnom odnosu. Zavod se s tim nije složio, jer je smatrao da je takvo traženje u suprotnosti s postojećim propisima o službi za zapošljavanje radnika.

Netom je stigla prijava, Zavod je uputio »Mesoprometu« Stančiću

Šimu, koji, pošto je bez posla, prima novčanu naknadu. Ali, pođuće ga nije zaposlijilo jer da čuvar stoke treba da bude samac koji će i nositi u neposrednoj blizini stoke. »Mesopromet« je zatim upućen Blagojev Todor, koji također prima novčanu naknadu. Poduzeće, međutim, nije pristupilo ni ovog radnika, već je direktor »Mesoprometa« telefonom obavijestio Zavod za zapošljavanje radnika da odustaje od prijave, jer da mu ne odgovaraju upućeni radnici.

Sličnih primjera ima i u drugim našim poduzećima. Trebalо bi već jednom sprijeći kršenje postojećih propisa o zapošljavanju radnika.

(A. B.)

U oskudici električne energije Tvornice obustavile rad peći

Višemjesečna suša nepovoljno se odražila i na industriju. Ovih dana je zbog niskog vodostaja na rijeci Krki i u oskudici električne energije obustavljen rad gotovo svih peći u Tvornici elektroda i ferolegura. Iz istih razloga djelomično je obustavljen rad nekih peći u tvornici lakih metala »Boris Kidrič« i u Tvornici gline i aluminija u Lozovcu. Ipak nestasila električne energije najteže je pogodila Tvornicu elektroda i ferolegura. Prema sadašnjim predviđanjima dnevni gubitak iznosiće oko deset milijuna dinara. Kolektiv ove šibenske tvornice je u vezi s tim poduzeo odgovarajuće mjeru, kako bi se sprječili daljnji gubici.

U tom smislu razmotrena je mo-

gućnost korištenja 10 - megavatnog agregata, koji se nalazi u tvornici »Jugovinila« u Kaštel Sućurcu. Prestanak rada ovih peći vezan je za rekonstrukciju, odnosno njihovog ponovnog stavljanja u pogon, što će također zahtijevati znatne materijalne troškove.

OTKRICE SPOMEN-PLOČE

Mjesna organizacija 5 (Mandalina) podiže spomen ploču u znak sjećanja na 58 poginulih boraca u narodnooslobodilačkom ratu. Svečano otkrice spomen ploče obaviti će se 2. studenoga, uoči 18. godišnjice oslobođenja Šibenika. Ovoj svečanosti, koja počinje u 16.30 sati, prisustvovat će, osim članova SSRN Mandalina i rodbine poginulih boraca, predstavnici boraca i društvenih organizacija šibenske općine. Pozivaju se gradani da svojim prisustvom uveličaju ovu svečanost i tako odadu počast svojim sinovima i kćerima palim u toku narodne revolucije.

Građani pišu

BEZ IKAKVIH SREDSTAVA

Sa zidova stare crkve u Mandalini porušene u prošlom ratu starije blokovi bijelog kamena koji predstavljaju veliku opasnost za tamošnje stanovnike. Opsnutost je u toliko veću, što se pod ovim zidovima nalazi autobusna stanica, gdje ljudi čekaju delazak i dolazak autobusa. Smatram, da bi se bez gotovo ikakvih sredstava blokovi kamena mogli ukloniti i ne čekati da dođe do nesreće, koja bi vjerojatno mogla uslijediti.

Ili drugi slučaj, koji je vrijedan da ga spomenem. Naime, riječ je o spomen-ploči strijeljanim gradinama u toku rata koja je postavljena na Trgu palih mladića. Spomen-ploča gotovo čitava je pokrivena bršljanom sa susjedne zgrade, tako da nije moguće pročitati imena poginulih boraca. Mislim, da ovome nije potreban nikakav komentar.

D. Triva, Šibenik

Iz Naučne biblioteke

NAUČNA BIBLIOTEKA preprijeće onima koje zanima astronomija:

Rothmayer: RAKETA, SPUTNIK, SVEMIRSKI BROD Clarke: PRODOR U SVEMIR UMJETNI SATELITI I PROBLEMI PUTA U SVEMIR

onima koje zanima muzika:

Ulanov: HISTORIJA JAZZA U AMERICI

Sulhof: KNJIGA O OPERAMA

D. Caruso: ENRICO CARUSO

Pourtale: CHOPIN ILI PESNIK

onima koje zanima atomistika:

Böhm: GIGANT ATOM

Loewenthal: ATOMI, BAZA BOJNE BUDUĆNOSTI

Mladenović: NUKLEARNI REAKTORI, ATOMSKA I HIDROGENSKA BOMBA

Mali oglasnik

U subotu 27. ovog mjeseca izgubljen je u predjelu tržnice novčanik sa zdravstvenom knjižicom koja glasi na ime Slavica Vinko pok. Jere. Molim se pošteni način da novčanik i novac zadruži, a zdravstvenu knjižicu da dostavi Tvornici elektroda i ferolegura ili redakciji lista.

PRODAJE SE KOMPLETNI FOTO-LABORATORIJ sa svom opremom, kao i dvije kvalitetne foto-kamere uz vrlo povoljnu cijenu. Sve novo i u odličnom stanju. Za informacije obratiti se redakciji lista.

Sibenik: Obala

Suzbijati shvaćanja o „zamrzavanju“ zarada

Ponovo treba isticati: kretanje osobnih dohodataku u privredi mora biti u skladu s porastom produktivnosti rada. Međutim, dok smo ranije kritizirali brži porast primanja, danas konstatiramo da ona zaostaju za postignutim radnim rezultatima, što se može isto tako negativno odraziti na privredna kretanja, kao i ranije disproporcije kad smo dijelili više nego što smo proizveli.

Potprijećimo ove tvrdnje s podacima. U prvih osam mjeseci u Hrvatskoj je povećana industrijska proizvodnja za 8 posto, a produktivnost rada za 7 posto u usporedbi s istim prošlogodišnjim razdobljem. Istovremeno su nominalna primanja zaposlenih porasla za svega 3 posto. Ako još tome dodamo da su se kroz to isto razdoblje, troškovi života radničko-službeničke porodice povećavali za 11,8 posto, onda je razumljivo da su se realni osobni dohodi zaposlenih u industriji smanjili za 7,9 posto u odnosu na prošlu godinu. Prema postojećim podacima do porasta realnih zarada došlo je samo u poduzećima elektroenergije, crne metalurgije, industrije nemetalni i filmske industrije. U svim ostalim granama realni osobni dohodi u cijelini su se smanjili, negdje i prilično drastično, kao na primjer, u industriji građevinskog materijala, preradi nemetalni i u ugljenokopima.

Kako je došlo do tih pojava u vrijeme kad smo u jednoj širokoj društvenoj aktivnosti provodili mjeru da se u privredi uklone ranije disproporcije u kretanju proizvodnje, raspodjele i potrošnje? Negdje su uzroci bili objektivne naravi: mnogi kolektivi imaju velikih teškoća u prodaji svoje robe (zalihe gotovih industrijskih proizvoda porasle su u Hrvatskoj za 24 posto), pa jednostavno nemaju što da - dijele. To naročito pogoda poduzeća tekstila, kože, obuće i drvene industrije. Osim toga i prelaz na formiranje dohoda po naplaćenoj realizaciji doveo je izvjetan broj poduzeća u teškoće da nemaju dovoljno sredstava.

Međutim, možemo konstatirati da je u mnogim kolektivima koji nemaju navedeni problemi - krov shvaćena dosadašnja aktivnost na provođenju društvenih mjerila u raspodjeli, čemu su u priličnoj mjeri pridonijele i komisije za raspodjelu te društveno-politički organi na nekim područjima. Zaključilo se da nije oportuno povećavati osobne dohotke pa su se dijelili samo tzv. startne osnovice (»da nas nitko ne može kritizirati!«), bez obzira na postignute radne rezultate. Tu je i korigen određeno destimulativno »psihozi plaća« u nizu kolektiva. U takvoj situaciji mnogi su zapustili mjerila za raspodjelu prema radu, pa čekaju kraj godine (»kad se duhovi smire«) da ostvarenu povećanu masu osobnih dohoda podješu u vidu - viška.

Razumije se da ovakve tendencije destimiraju radnike i stručnjake za postizanje najboljih radnih rezultata. Zato treba suzbijati stanovita shvaćanja o ograničavanju i »zamrzavanju« osobnih dohodata i otvoriti jasnu perspektivu da pojedincima i kolektivima mogu stalno povećavati svoj dohodak i životni standard u organskoj vezi s rezultatima svoga rada. S takvom jasnom orientacijom moraju društveno političke snage u našim kolektivima intenzivirati svoju aktivnost u pravcu poboljšanja organizacije rada, podizanje stručnosti, povećanje produktivnosti i iznalaženju što objektivnijih mjerila za raspodjelu prema radu.

K. Dž.

Humoreska

Intelektualna priča

— Molim vas, gdje se nalazi ulica Neznanog junaka? Rekoh joj da pode sa mnom pošto idem u istom pravcu. To je bilo sasvim tačno i nisam imao potrebe da lažem, iako je ona bila toliko zgodna da se isplatio i — skrenuti s pravca. Djelovala je lepršavo i egzotično.

Fredložih joj da se najprije upoznamo. — Ja sam studentkinja kemije, — reće ona i procijedi svoje ljupko ime.

— A, znači: mučkate. Mislite da vam je život epruveta? Tražila je da joj kažem nešto o sebi. Najprije me je začula takođe njen interesiranje za moju ličnost (ja misam lijep čovjek), a onda učinilo mi se da se lažno predstavim. Nije mi nimalo ličila na studentkinju. Zbog toga, da bih je odbio od sebe, odlučih da se i sam lažno predstavim. Možda prvi put u životu.

— Znate — kako da vam objasnim, počet da se zbrunjem. Ja sam privatni zanatlija. — Imam svoju radnju.

Na

Druga savezna nogometna liga Je li moglo slabije?

„SPLIT“ - „ŠIBENIK“ 2:1 (2:1)

Igračište »Hajduka«. Gledalaca oko 4000. Sudac Franković iz Zagreba. Strijelci: Roje u 22. i Ferić u 33. minuti za »Split«, a Zambata u 40. minuti za »Šibenik«.

»Split«: Franulović, Boban, Krstulović, Grubišić, Pletikosić, Ivić, Ferić, Roje, Gulin, Kragić (Peronja), Perić.

»Šibenik«: Rančić, Cvitanović, Iljadić, Marenčić, Žaja, Miljević, Stošić, Zambata, Nadoveza, Orošnjak, Rora.

Samo u prvom poluvremenu predveden je dobor nogomet. U tom dijelu posebno dobru igru pružio je »Split«, čije su linije mnogo bolje funkcionalnije. »Šibenik« je u svakom pogledu pod-

REZULTATI IX KOLA

Split — Šibenik 2:1, Farnos — Istra 1:1, Rudar — Maribor 2:1, Varteks — Lokomotiva 0:0, Trešnjevka — BSK 7:1, Slavonija — Olimpija 2:0, Borovo — Karlovac 2:1, Čelik — Borac 3:2.

TABLICA

Trešnjevka	9	8	0	1	26:6	16
Čelik	9	7	0	2	16:7	14
Slavonija	9	6	1	2	17:12	13
Istra	9	4	3	2	17:13	11
Borovo	9	4	3	2	12:8	10
Varteks	9	3	3	3	9:8	9
Farnos	9	3	3	3	13:15	9
Lokomotiva	9	2	4	3	9:9	8
Maribor	9	2	4	3	10:11	8
Rudar	9	4	0	5	8:16	8
Olimpija	8	2	3	3	12:13	7
Šibenik	9	2	5	14:17	6	6
Borac	9	1	4	4	12:15	6
Split	8	2	2	4	6:11	6
BSK	9	1	4	4	7:18	6
Karlovac	9	0	5	4	5:12	5

Novo streljiste u Kninu pruža velike mogućnosti za unapredjene i omasovljene streljaštva u gradu i na čitavom području općine. Odsada će se na novom sportskom borilištu rad moći održati redovno i sa više sastava u odgajanju mlađih strijelaca kojih ima dosta među radničkom i školskom omladinom, kao i među članovima svih kninskih radnih kolektiva.

Streljački odbor općine spremam je da pozove na suradnju i ostala sportska društva koja nemaju vlastiti društvenih prostorija. To su lovi, izvidnici i planinari. Nadogradnjom drugih prostorija uz streljački objekt na nješ i Milan Popović sa po 76 Marunuši bi se dao izgraditi krugova, itd. (m)

bacio. Slabom igrom halfline navalni red bio je gotovo odsječen od obrane. Bilo je veoma teško prepoznati ekipu, koja je petnaest dana ranije pružila zadovoljstvo splitskoj publici na odlično predvedenoj igri protiv »Splita« i »Hajduka«. U drugom poluvremenu domaći su znatno popustili i »Šibenik« je imao tešku premoć, ali to ništa nije

Sudac Franković nije bio dorađao da vodi ovakve susrete.

Dalmatinska zonska liga

Još dva boda „Dinari“

»TEKSTILAC« - DOŠK 7:0 (3:0)

Igračište »Zadra«. Gledalaca oko 1000. Strijelci: Matulić u 15. i 78. Mičić u 38. i 48. Klarin u 56. i 60. i Mazija S. u 10. minuti. Sudac Reić (Split).

»Tekstilac«: Miletić, Perinić, Skuljić-A, Mazija, S. Mazija, Kržlović, Klarić, Mičić, Matulić, Karan, V. Mazija.

DOŠK: Čurković, Hamer, Jović, T. Ožegović, M. Ožegović, Kovačević, Bjegović, inž. Kravar, T. Nakić, Lapić (Katić), Kontić.

Počiši, koja je uporno padala tokom cijele utakmice, drniški DOŠK katastrofalno je poražen od »Tekstilca« u Zadru, primivši 7 golova, a ne postigavši ni jedan. Utakmica je odigrana kao predigra »Metalac« - »Dinara.«

Brzim kombinacijama kroz sredinu i vještom promjenom uloga uigranog tandem Karan - V. Mazija, navalni red domaćih sa lakoćom je prolazio kroz slabu i indolentnu obranu Drnišana i na taj način, postigao brojne golove. Za razliku od starijeg brata, a ujedno i najstarijeg igrača u timu Tome, mlađi Ožegović ispoljio je vrhunac nezalaganja pa je čak samovoljno napustio igru 20 minuta prije svršetka utakmice, kada to već davno nije učinilo rukovodstvo momčadi.

Šibenska podsavezna liga

„Polet“ jesenski prvak?

»POLET« — »RADNIK« 4:0 (2:0)

U Zablaću je pred oko 500 gledalaca odigrana prvenstvena nogometna utakmica između domaćeg »Poleta« i »Radnika« iz Vodice. »Polet« je zaslужeno pobijedio sa rezultatom 4:0 (2:0).

Sudac Bašić iz Šibenika dobro je vedio ovaj susret. Zgoditke su postigli Catjak, Šiška i I. Grgas.

Domaći igrači propustili su niz povoljnih prilika tako da je rezultat mogao biti i veći. Gosti su također imali nekoliko zrelih sanja, ali to nije učinilo rukovodstvo momčadi.

U momčadi »Poleta« istakli su se Kristić, I. Grgas, Catlak i Šiška, a kod gostiju Čičin, Silvadi i Ivas.

Ovom pobjedom »Polet« se uvrstio na čelu tablice. (IA)

SOŠK — METALAC 2:0 (1:0)

Igrano u Skradinu. Gledalaca 250. Strijelac: Škender. Sudio Dukić dobro. Zaslужenom pobjedom Sošk je izbio na drugo mjesto tablice podsavezne lige.

Novo streljiste u Kninu

U prisustvu Momira Šolaje, predsjednika Općinskog odbora SSRN, Marka Gvozdenovića, predsjednika Općinskog streljačkog odbora i drugih gostiju, kao i brojnih članova streljačkog društva u Kninu je na svečani način otvoreno novo streljiste, koje je izgrađeno zalaganjem Općinskog streljačkog odbora, uz novčanu pomoć Fonda za fizičku kulturu NO općine, dobrovoljnim radom učenika gimnazije i veoma značajnim doprinosom pripadnika JNA. Tom prilikom održano je takmičenje u gadanju malokalibarskim puškom za pojedinačno prvenstvo članova.

Novo streljiste, koje je izgrađeno na Marunuši, osposobljeno je za održavanje takmičenja u gadanju malokalibarskom puškom, vojnim pištoljem i malokalibarskim pištoljem. Ujedno ono omogućava matjecanje u gadanju glinenih golubova.

Za izgradnju streljista utrošeno je preko 700.000 dinara, ali njezina vrijednost je znatno veća jer je dobrovoljni rad članova, omladine i pripadnika JNA cijene se na preko 2 milijuna dinara.

sportski dom Knina. To bi se moglo oствariti manjim novčanicama sredstvima i dobrovoljnim radom pripadnika pomenutih sportskih organizacija. Za takvu akciju naložio bi se razumijevanja i pomoći u organima komune.

U takmičenju koje je održano povodom svečanog otvaranja streljista, postignuti su slijedeći rezultati:

Prvo mjesto pripalo je Vukašinu Grčiću koji je postigao 94 kruga, drugo Hasanu Kovačeviću sa 82 kruga, treće Obradu Karačoviću sa 81, a četvrto i peto Mirkom Vranješ i Milan Popović sa po 76 Marunuši.

Kozerija

Miševi i ljudi

Miševi su postojali oduvijek. Kasnije se desilo da su često puta bili gladi. I počeli su izumirati. Onda je jednog dana nekom čovjeku palo na pamet da izumi sir i tako su miševi spašeni. Otada je između njih i ljudi stvoren trajno i neraskidivo prijateljstvo, koje naročito trgovci cijene. Oni miševima stavljuju na raspolaganje velike količine najkvalitetnijeg sira »Zdenka« i ostalih namirnica.

* * *

U svakodnevnom radu među miševima i ljudima postoji velika harmonija. Gde ljudi prekinu, tu nastave miševi. Ljudi rade danju, a miševi noću. Ukoliko neke miševe vidite da se kreću po danu, da znate, to su umjetnici.

* * *

Najveći dio miševa, kao i najveći dio ljudi ne voli kazalište. Ukojiko se desi da neki tamo zalučata, onda prije izide nego što uđe. Ako neki tamo i ostane, onda on tamо sigurno radi honorarno. I među miševima, kao i među ljudima ima sloboda. Evo primjera. Jedan miš je stalno pričao drugima da nikad ne idu u kazalište, jer da su predstave loše i nesuvremene. Kad ga je drugi miš upitao: »Koliko si predstava gledao u prošloj sezoni?« On je odgovorio: »Nijednu.«

* * *

Miševi nisu zahvalna tema samo u svakodnevnom životu, već i u književnosti. I John Steinbeck je napisao roman »Miševi i ljudi« i ove godine dobio Nobelovu nagradu. Miševi također ljudima donose i sreću.

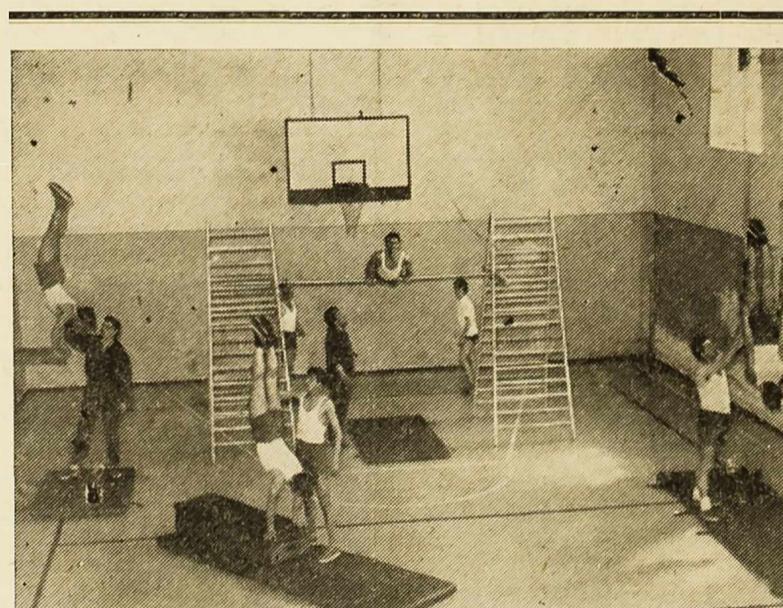
Evo kako to izgleda. Stara Ciganka nosi jednu kutijicu sa naslaganim listićima i u ruci

drži bijelog miša. Ide ulicom i više: »Miš beli sreću deli«, pa kada netko dade dvije banke, ona kaže: »Ajde, Muko, daj jednu žensku planetu.« I Muko slijitim zubićima zagrije crvenu planetu šale radi. Na toj planeti piše mnogo »pametnih« riječi.

* * *

Ali u životu uvijek postoji nešto treće. U ovom slučaju to su bile mačke. Kao i miševi i one su bile domaće životinje. Miševi su bili suhi rupe, a mačke prele. Znači, obe su se vrste bavile kućnom radinosti. Među njima su postojali sustanski odnosi. I zbog toga su mačke počele jesti miševe da bi riješile stambeni problem. Doduše, miševi bi isto učinili s mačkama, da nisu bili skromni. Tako je po drugi put miševima zaprijetilo istrebljenje. I drugi put su ih opet spasili ljudi. Evo kako:

Ljudi su, kao što je i red, mnogo diskutirali i odlučili da pokrenu niz akcija. Najprije su osmislili poduzeće i nazvali ga »Čistoća«. I baš to poduzeće bilo je zaduženo da pokrene odlučno akciju protiv mačaka. Iz operativnih i taktičkih tehničkih razloga tu su operaciju nazvali »deratizacija«. Već u samom početku akcije veći dio mačaka bio je potrovan. Ljudi su prelazili preko mačjih leševa i misu se obazirali na njih. Miševi također. Konačno su ostali sami ljudi i miševi. I nadalje su međusobno suradivali. Evo kako: dove nekom poslovodi kontrola. On da je izbjegne postane mnogo malen i sakrije se u mišu rupu. Ljudi da bi zahvalili miševima za takve česte usluge lansirali su ih u svemir prije nego što su i sami tamo krenuli. — mi —

Iz dvorane »Partizana«

UPRAVNI ODBOR TVORNICE ELEKTRODA I FEROLEGURA U SIBENIKU

raspisuje

NATJEĆAJ

za radno mjesto

SEFA MENZE

Uvjeti: visokokvalificirani ugostiteljski radnik sa 6 godina prakse u struci.

Dohodak po Pravilniku o osobnim dohodima. Rok natječaja do popunjavanja radnog mjesto. Ponude slati na Kadrovski sektor Tvornice elektroda i ferolegura Sibenik.

UPRAVNI ODBOR TVORNICE ELEKTRODA I FEROLEGURA S I B E N I K

KOMISIJA ZA PRIJEM I OTKAZ AUTOTRANSPORTNOG PODUZEĆA - S I B E N I K

raspisuje

NATJEĆAJ

ZA RADNO MJESTO AUTO-ELEKTRIČARA

Uvjeti: visokokvalificirani auto-električar ili kvalificirani autoelektričar s najmanje 1 godinu prakse u toj struci.

Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća. Nastup službe odmah. Rok natječaja do popunjavanja radnog mjesto. Molbu dostaviti sekretarijatu poduzeća.

»AUTOTRANSPORT« SIBENIK